PENSEO

N-ro 189

Julio/2007

Monata Beletra Revueto en Esperanto
Honorita de Premio Grabowski,1994

Fondita en 1990; Enretigita en 1997 la 18-a jaro http://www.elerno.net/penseo/penlisto.htm

Recenzo

DIVERSKAŬZE ĜOJINDA

—Post lego de eLibro <300 Sopir-al-Sudoj>

Guozhu

En 2007-07-07, tago memorinda, mi legis ĉineskan eLibron 《300 Sopir-al-Sudoj 》. Tiu nova eLibro donis al mi grandan ĝojon, kaj desplie, la motivoj de ĝojigo montriĝas eĉ pluraj.

（e-librigita de Elerno, p. 90, pdf. Jul.2007）

1.<Sopir-al-Sudo> estas unue la ĉina fiksforma poemo plej populara kaj ofte uzata. La fama poemtrio versita de Bai Juyi(772-846) laŭ tiu ĉi skemo, por multaj ĉinoj ja estas ĝisparkere famkonata. Fakte, tiu ĉi skemo aperis ja pli frue antaŭ ol Bai Juyi versis "Kial ne sopir' al sudo?". Ĝi vivdaŭris do almenaŭ pli ol mil jarojn. En la longa tempo de jarmilo, ĉu en Ĉinio oni iam eldonis (en la ĉina) poemaron 《300 Sopir-al-Sudoj 》? Verŝajne neniam. Tial, tiu ĉi esperanta eldono de《300 Sopir-al-Sudoj 》, kreita de ĉinaj esp-istoj, estas vere senprecedenca en Ĉinio.

2. Tiu ĉi eLibro kolektis 314 ĉineskojn <Sopir-al-Sudo> de 10 aŭxtoroj (Ardo, Eto, Guozhu, Komencantino, Lily, Mao Zifu, Miĉino, Niuniu, Sam, Zhuang Qixiong), kies krea tempo amplektas ĝuste tiun de eniro de ĉinesko en Esperanton (ekde 1973 ĝis nun), tial kun aparta memorindeco.

3. Kvankam multaj ĉinaj poetoj dum jarmilo versis sennombrajn <Sopir-al-Sudo>jn, tamen, rigardu en diversajn poemarojn, ĉu estis iu, kiu versis rakonton unufoje per dekoj aŭ centoj da <Sopir-al-Sudo>j? Ho, verŝajne ankoraŭ neniu en malnova tempo. Tial, ke nia poetino Lily per 30 <Sopir-al-Sudo>j pri "Rememoro pri Seksatenciteco" kaj Komencantino per 177 <Sopir-al-Sudo>j pri "Ezopo", ambaŭ estis senprecedencaj rekordoj de tiu ĉi skemo.

4. Versi <Sopir-al-Sudo>n en la ĉina aŭ en Esperanto, estas kun tute ne sama signifo. Pro mia malerudicio, mi, Guozhu, ankoraŭ ne scias ĉu ekzistas alia(j) fremda(j) lingvo(j) kiu(j) ankaŭ povas servi por versi laŭ rigoraj skemoj de ĉina fiksforma poezio? Mi nek scias ĉu ekzistas alia(j) artfarita(j) lingvo(j) kiu(j) ankaŭ povas servi por versi laŭ rigoraj skemoj de ĉina fiksforma poezio? Tamen, la lingvo Esperanto, adore amata de ni, ja sukcesis ! Tio konvinke montris la mirindan flekseblecon, maturecon kaj esprimivon de Esperanton.

5. <Sopir-al-Sudo> estis la unua ĉina fiksforma poemo enkondukita en Esperanton. Antaŭx ol ĝia eniro en Esperanton, jam okazis multaj precedencoj el pluraj landoj ĉu de la okcidenta aŭ orienta poezio. Ni rimarkis ekz-e la multjaran furoron de japanesko, kiu, laŭ Waringhien, funkciis kvazaŭ kiel prezentanto de la orienta poezio. Nu, ni scias, ke la 92-a

UK okazos post monato en Japanio, kaj, profitante la ŝancon de UK, japanaj s-anoj lanĉis Utafeston, varbante mondskalan partoprenon per japaneskoj. Tre eble esp-istoj tra la mondo verŝajne nun scias nur japaneskon sed neniom pri ĉinesko. Tial, la apero de la eLibro《300 Sopir-al-Sudoj 》en tiu momento, sur tia fono, montras al la publiko kolorriĉan belon de ĉina fiksforma poezio, kaj, miaopinie, ankaŭ bona kuraĝigo al ĉiuj ĉinaj esp-istoj, kiuj ekveturos al la 92-a UK.

6. Por neĉinaj esp-istoj, tiu ĉi eLibro 《300 Sopir-al-Sudoj 》 servas kaj kiel aprecinda poemaro, kaj kiel bona gvidlibro al ĉinesko. Poeziamantoj, kiuj jam konis la japaneskan tankaon, facile trovos la grandan similecon inter la tankao kaj la ĉinesko <Sopir-al Sudo> . Ĉar nombroj de ĉineskoj superis 2000, tial por neĉinaj legantoj lerni ĉineskon estas vere malfacila tasko. Tamen, laŭ proverbo pri ĉina sperto en lerno de poezio: "Legu la 300 Tang-poemojn ĝisparkere, sensperta vi ankaŭ povos versi klere." (Ni ŝanĝu unu vorton kaj "Legu la 300 Sopir-al-Sudonjn ĝisparkere, sensperta vi ankaŭ povos versi klere.") Tiu ĉi eLibro liveras al vi facile imitindajn modelojn.

7. 《300 Sopir-al-Sudoj 》estas kompilita de eLerno kies akvmarko nun aperas ĉiupaĝe. Sed ĝi ne estas la unua nek la unika ĉineska eLibro. Antaŭ ĝi jam aperis 5 <Ĉineske>libroj kun ĉ. 1000 ĉineskoj, pli frue aperis ankaŭ la ĉineska eldono de <Ezopa Saĝo> de Vejdo (kun Antaŭparolo de Guozhu, 522 ĉineskoj en 55 skemoj). Ni kredas ke la nuna 《300 Sopir-al-Sudoj 》 estas nur unu el la aperintaj kaj aperontaj eLibroj de Ĉineska Biblioteko de eLerno.

8. Antaŭ jardekoj, en sia organo revuo Esperanto (n-ro 2, 1979), UEA per la tuta paĝo de la unua kovrilo publikigis fotojn de ĉina EM kaj hurais per la entuziasma slogano "Ĉinoj (re)venas!". Ĉijare, Guozhu jam dufoje prelegis pri ĉinesko (maje en la 12-a Hubei-a Esperanto-Seminario, kaj junie en la 2-a Nordokcident-Ĉina Kongreso de Esperanto), kun titolo "Ĉineskoj Venas!" Sed tio ankaŭ ne estas fino. Ni kredas, ke post la apero de《300 Sopir-al-Sudoj 》 sekvos ankoraŭ novaj fruktoj el ĉina Esperantujo.

Aĉetado de Legomoj

Inter miaj hejmo kaj laborejo estas iom longa distanco, kiu bezonas ĉirkaŭ unu horon de biciklado. Ĉiufoje, kiam mi iras al kaj el laboro, mi trapasas bazaron, kie oni vendas legomojn sur standoj laŭ ambaŭ flankoj de la vojo. La plejparto de la legom-vendantoj estas kamparanoj el ĉirkaŭa kamparo. La legomoj, kiujn ili vendas, estas plantitaj de ili mem, kaj, ĝenerale, estas pli freŝaj kaj malmultekostaj ol tiuj en legombutikoj en urbcentro. Kiam mi trapasas tiun bazaron post mia laboro, mi ĉiam debicikliĝas kaj pririgardas laŭvoje. Je vido de legomoj, kiuj taŭgas laŭ mia deziro, mi aĉetas iom.

Iun vesperon de lastjara somero, Kiam mi alproksimiĝis al la fino de la bazaro, mi vidis du infanojn kaŭri inter homamaso, kiuj evidente estis gefratoj, unu el ili 11-12-jara knabino, kaj alia 7-8-jara knabo. Antaŭ ili metiĝis bambua korbeto , kiu entenis 1-2 kilogramojn da verdaj paprikoj. La ŝvitaj makuloj sur iliaj vizĝoj kaj korpoj sin montris, ke ili jam restis tie longan tempon.

Kiam la knabino vidis min, ŝi timplene demandis, "Ĉu vi volas aĉeti iom, franjo?" Post tio, ŝi mallevis sian kapon.

"Kiom kostas unu kilogramo?"

"Du yuan-oj," ŝi respondis , ne kuraĝante levi sian kapon.

"Estas multekoste. Pro longa sunumado, tiuj paprikoj jam ne estas freŝaj."

"Do, 80 centimoj."

Mi ekridetis, "Ĉu vi faras vendadon la unuan fojon?"

"Jes. Panjo diris, ke la lerneja kotizo estos pagita per la mono el legom-vendado," respondis ŝi mallaŭte kun mallevita kapo.

"Ankaŭ mi.Mi baldaŭ komencos viziti lernejon," diris laŭte kaj fiere la knabo, forviŝante la ŝviterojn de sur la vizaĝo.

"Kiel saĝa knabo! Mi aĉetu la tuton da paprikoj."

La knabo tuj hurae eksaltis, "Franjo, ni povas rehejmeniri!"

La sekvan tagon, mi refoje vidis la gefratojn en la sama tempo ĉe la sama loko. La knabino ankoraŭ timplene demandis, "Ĉu vi ankoraŭ aĉetos iom?"

Ridetante, mi diris, "Jes. Vi povas rehejmeniri."

Iom post iom aĉeti iliajn legomojn fariĝis mia tasko, kiun mi devis plenumi ĉiutage. Okaze, kiam mi ne vidis ilin, mi ĉiam ĉirkaŭrigardis por serĉi ilin en la homamaso, kaj post kiam mi certigis min, ke ili forestas, mi revenis hejmen.

La legoma korbo iom post iom fariĝis pli granda kaj entenis pli da legomspecoj. Ĉiufoje mi aĉetis kiel eble pli multe, kaj plejofte eĉ la tuton da iliaj legomoj. Rezultis, ke mia familianoj plendis kontraŭ mi plurajn fojojn pri tio, sed mi sentis min ĝoja fari tian aĉeton.

Ĉirkaŭ la fino de aŭgusto, mi forveturis aliloken pro laboro kaj, kiam mi revenis, jam estis la mezo de septembro. Tiutage, kiam mi trapasis la legom-bazaro, mi mire trovis, ke la knabino sin lokas en la sama loko, kaj krie ofertis legomojn en du grandaj korboj antaŭ ŝi. Vidinte min, ŝi laŭte salutis, "Franjo, jen vi revenas!"

Mi demandis al ŝi, "Kial vi forestas de lernejo? Ĉu hodiaŭ estas ripoztago?"

"Mi jam ĉesis lernadon, ĉar panjo diris, ke la mono akirita de universitata studento estas malpli multa ol tiu de vendisto.

Mi stuporiĝis...

elĉinigis Liangmin

Ĉineske

Sam

Stilo de Batalanto

—laŭ ĉinesko Busuanzi*

funebre pri s-ro Gu Cunhua

vi, batalanto
firma, sindona
por nia Esperanto
homar-bezona

senlace semas
plugas sensona
kaj obstine persistas
per forto sprona

**Busuanzi*: unu el ĉinaj fiksformaj poemoj el du strofoj same el 4 versoj de 5,5; 7,5 silaboj kun duona rimo*

Lily

Funebre pri s-ro Gu Cunhua

—laŭ ĉinesko Shiliuziling*

ve
batalis por nobla ide'
vi kara
falis en pere'

je
tutvivo por verda kre'
vi ĉiam
penis streĉe tre

he

la esperanta arme'
senhalte
strebas ĝis trofe'

**Shiuliuziling: unu el ĉinaj fiksformaj poemoj el kvar versoj de 1, 7, 35 silaboj, laŭ rimarangô a,a,xa (x=senrima)*

Eto

Floron al vi

—laŭ ĉinesko Taoyuan Yiguren*

funebre pri s-ro Gu Cunhua

mane kun blanka floro
antaŭ vi sinjoro
mi kun trista koro
sen ĝena ploro

riverencu je gloro
via por laboro
kaj via fervoro
al verd-koloro

**Taoyuan Yiguren: unu el ĉinaj fiksformaj poemoj el du strofoj de kvar versoj el 7,6,6,5 silaboj kun kntinua rimo.*

Komencantino

Aglo kaj Alaŭdo

—laŭ ĉinesko Yijianmei*

1.

Aglo kaptis per impet'
Jen alaŭdon.
Je indulgpet'
la rabobirdo diris:
"Stulta birdo,
vi kantistet',

vin tenu tuj en kviet'.
Mi pli forta
sen intrepret'
ja estas ol vi. Kia
ajn belvortojn
en via pret'

2.

vi uzas, vi jam en man'
mia estas.
Sen ajn plan'
fuĝi, obeu al mi,
mi kun tiran',

portos kien ajn, sen van',
vin delasos
je ĵet-elan',
dismordos vin laŭplaĉe!
Jen rigardu!"
La huligan'

3.

birda sinpafis fiere
kun viktimo
enaere,
sed la rabobirdo jam
nun neniel
ja severe

elpensis, malespere,
kial l' etaĵ'
pezas vere,
ĝia flugilfrapado
jam nun lantis
efemere.

(adaptita el *Ezopa Saĝo* de Kalocsay)

** Yijianmei: unu el ĉinaj fiksformaj poemoj el du strofoj po 6 versoj de 7,44,744 silaboj, laŭ rimarangô a,xa,xxa (x = senrima)*

◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_

Eldonas Redakcio de ***Penseo***
Ĉefredaktoro: s-ro Yida Wei (Vejdo)
Adreso: Fremdlingva Fakultato, Nanhai Kolegio de Sud-Ĉina Normala Universitato, Nanhai, Guangdong 528000, Ĉinio
Tel: (0757) 86366253 (hejme)
E-poŝto: vejdo@163.com
Ĉiujn kontribuaĵojn al la ĉefredaktoro.
Por legi pasintajn numerojn de Penseo, vin turnu al www.elerno.cn/penlisto.htm

◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_